

# Länsgemensam

# DIGITALISERINGSTRATEGI

## Sörmlands kommuner och Region Sörmland



**Giltighetstid:** 2023 – 2026  
med årlig översyn



# Samverkan

kommuner och region i Sörmland  
Hälso- och sjukvård och socialtjänst



# INLEDNING

*Samverkansstrukturen i Sörmland omfattar länets nio kommuner samt Region Sörmland. Samverkansstrukturen är en yta för samverkan och utveckling kring kunskapsutveckling, kunskapsstyrning och andra samverkansfrågor som rör socialtjänst och hälso- och sjukvård.*

Kommunernas socialtjänst samt vården och omsorgen hos kommunerna och Region Sörmland står inför stora utmaningar. Den demografiska utvecklingen innebär att allt fler äldre med vård- och omsorgsbehov ska tas om hand av en minskande andel yngre i arbetsför ålder. Samtidigt ökar också komplexiteten inom socialtjänstens uppdrag. Det är förändringar som i ökande utsträckning kommer att kräva omfattande verksamhetsförändringar där fokus ligger på personcentrerade, hälsofrämjande/förebyggande och invånarnära insatser med stöd av välfärdstekniska lösningar och digitaliserade processer. Digitalisering saknar egenvärde men utgör däremot en nödvändig förutsättning i en omställning där det för invånarnas bästa ställs krav på en utökad och mer sömlös samverkan mellan region och kommuner.

Digitalisering handlar dock inte enbart om effektivisering av verksamheter, utan ger också möjligheter till en utveckling av välfärden som bidrar till människors självständighet samt inflytande över och delaktighet i de vård- och omsorgsinsatser invånarna är i behov av. Digitaliseringen kan också leda till ett ökat intresse för att arbeta inom välfärdssektorn och kan därmed bidra till att såväl behålla befintliga medarbetare som att rekrytera nya medarbetare.

Sörmland består av nio kommuner och en region, alla i varierande storlek, med olika demografiska förutsättningar och med olika politisk ledning och organisering. För att utveckla verksamheterna utifrån ett invånar- och användbarhetsperspektiv, oavsett var i Sörmland invånaren är bosatt, är det därför av största vikt att nå samsyn om vilka områden i den digitala omställningen som ska hanteras gemensamt. Arbetet med den digitala omställningen är också en nödvändig förutsättning för det övergripande utvecklingsarbetet Nära vård i Sörmland.





# SYFTE MED DEN DIGITALA OMSTÄLLNINGEN

För invånaren syftar digitala omställningen till en ökad delaktighet i och kontroll över den egna hälsan samt en förstärkt upplevelse av trygghet och frihet i vardagen. Socialtjänsten med angränsande hälso- och sjukvård ska göras lättillgänglig, flexibel, personcentrerad, hälsofrämjande och sömlös för såväl de enskilda invånarna som medarbetarna.

” För invånaren syftar digitala omställningen till en ökad delaktighet i och kontroll över den egna hälsan samt en förstärkt upplevelse av trygghet och frihet i vardagen.”

## SYFTE MED STRATEGIN

Syftet med digitaliseringsstrategin är därför att driva på samverkan genom att lyfta fram viktiga fokusområden för digitaliseringsarbetet i länet för att Sörmland ska nå såväl de regionala målen som de nationella mål som regeringen och SKR påvisar i Vision e-hälsa 2025 för den digitala omställningen av socialtjänst, vård och omsorg.

Strategin ska vara ett styrmedel för en länsgemensam handlingsplan, samt ett stöd vid framtagandet av lokala styrdokument för digitaliseringsarbetet hos de enskilda huvudmännen. Gemensamma fokusområden för digitaliseringsarbetet möjliggör också förutsättningarna för likvärdiga insatser från socialtjänst, vård och omsorg, oavsett var invånaren är bosatt i länet eller vilken huvudman som producerar välfärdstjänsterna.



## Strategins avgränsningar

Strategin omfattar socialtjänsten med angränsande hälso- och sjukvård, det vill säga socialtjänsten samt de delar av hälso- och sjukvården som utförs i kommunal regi eller i samverkan mellan kommun och Region Sörmland. Strategin ska betraktas som styrande för länsgemensam verksamhetsutveckling med digitalt stöd, samt stödande vid framtagande av lokala styrdokument hos respektive huvudman.

# VISION, MÅL OCH CENTRALA BEGREPP



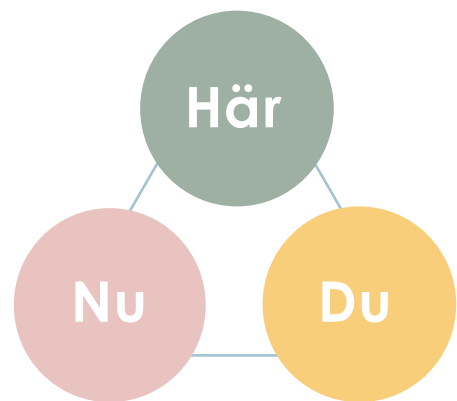
## VISION

I Sörmland ska digitaliseringens möjligheter tillgängliggöra och personcentrera välfärden utifrån ledorden här, nu och du.

**Här** Välfärd oavsett var invånaren befinner sig

**Nu** Välfärd när invånaren behöver den

**Du** Välfärd anpassad efter behov, oavsett vem invånaren är



## ÖVERGRIPANDE MÅL

Sörmlands län har, genom metodisk och kontinuerlig samverkan mellan kommuner och region, genomfört den digitala omställningen av socialtjänst med angränsande hälso- och sjukvård genom att arbeta med fokusområdena ledning, infrastruktur, kompetens, innovation och trygghet, alltid med utgångspunkt utifrån invånarnas nuvarande och framtida behov. Prioriteringsordningen för satsningarna styrs av principen största behov och mesta nytta.

Principen digitalt först är den vägledande principen i samband med verksamhetsutveckling inom socialtjänst med angränsande hälso- och sjukvård. Med digitalt först menas att välfärdens tjänster ska vara digitala där det är möjligt och fysiska när det behövs.



# DEFINITIONER AV CENTRALA BEGREPP

Här följer några definitioner av centrala begrepp som används i strategin.

## Digitalisering

Digitalisering är ett begrepp som används i delvis olika betydelser i olika kontexter. I denna kontext används digitalisering som ett begrepp för att med digital teknik förbättra och effektivisera enskilda processer eller hela verksamheter inom socialtjänst och vård och omsorg.

## Digital transformation/ omställning

Med digital transformation eller digital omställning avses arbetet med att förbättra och effektivisera socialtjänst, vård och omsorg. Syftet är verksamhetsutveckling och verktyget är den digitala tekniken. Tekniken har med andra ord inget självändamål utan ska bidra till en förbättrad och mer effektiv välfärd. Den digitala omställningen är ett övergripande begrepp som kan såväl handla om införande av välfärdstekniska produkter för den enskilda invånaren som automatisering av tjänster eller nyttjande av datadriven verksamhetsutveckling och artificiell intelligens.

## E-hälsa

E-hälsa innebär att använda digitala verktyg och utbyta information digitalt för att uppnå och bibehålla hälsa.

## Innovation

Innovation definieras här som förmågan att framgångsrikt ta fram och införa nya produkter, processer, tjänster och metoder som resulterar i betydande förbättringar av kvalitet, effektivitet eller ändamålsenlighet.



## Invånare

Alla som bor i Sörmlands län och som tar del av eller kan komma att ta del av välfärdstjänster från region eller kommuner.

## Medarbetare

Alla som arbetar i Sörmlands län inom socialtjänsten, vården och omsorgen, både i regional och kommunal verksamhet.

## Nära vård

Enligt Socialstyrelsen kan god och nära vård beskrivas som ett övergripande mål för den omställning som sker inom hälso- och sjukvården. Omställningen syftar till att vården i högre grad organiseras och bedrivs med utgångspunkt från patientens behov och förutsättningar. I Sörmland inkluderas hela välfärdssektorn, också socialtjänstens uppdrag, i arbetet mot Nära vård.

## Välfärdsteknik

Välfärdsteknik är digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. Välfärdstekniska lösningar utgör en viktig del av den digitala omställningen.

# FOKUSOMRÅDEN

*Fokusområdena baseras på Digitaliseringsrådets nationella strategiska arbete med att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Fokusområdena är anpassade utifrån Sörmlands läns regionala och lokala förutsättningar. De överlappar samt förutsätter varandra och ska inte läsas som från varandra fristående områden. När man utvecklar enskilda delaktiviteter eller projekt inom ramen för den digitala omställningen, är det därför viktigt att belysa dem utifrån samtliga fokusområden.*

## LEDNING

Sörmlands ska ha en läns gemensam ledningsstruktur som har förmåga att styra och genomdriva den digitala omställningen av socialtjänst, vård och omsorg. Ledningsstrukturen ska tillgodose att digitaliseringens möjligheter tillvaratas på bästa sätt samtidigt som riskerna minimeras genom en kontinuerlig styrning, mätning och uppföljning av den digitala omställningen.



Den övergripande planeringen och genomförandet av digitaliseringen riskerar att hamna mellan organisatoriska stolar. För att den digitala omställningen ska kunna genomföras kostnadseffektivt och ändamålsenligt, krävs utöver en god samverkan mellan huvudmännen även en gemensam ledningsstruktur. En ledning som äger och tar ansvar för arbetet med den digitala omställningen är – som i all verksamhetsutveckling – en helt avgörande framgångsfaktor.

## INFRASTRUKTUR

Sörmlands län ska ha en infrastruktur som stöttar såväl en god basinfrastruktur med tillgång till snabb och stabil uppkoppling, som stabila tjänster där infrastrukturen stärker möjligheterna till kommunikation och utbyte av data, såväl mellan huvudmännen som mellan vård/omsorgsgivare och invånare. Ambitionen ska också vara att invånarna äger sin egna data.



Den nationella digitaliseringsstrategin lyfter fram hur avgörande såväl hård infrastruktur (t ex bredbandsuppkoppling) som mjuk infrastruktur (t ex standarder, begreppsapparater, elektronisk identifiering och öppna standarder för utbyte av data) är för ett modernt samhällsbygge. I och med bredbandsutbyggnaden möjliggörs goda förutsättningar för den hårda infrastrukturen, medan många och komplexa utmaningar återstår kring den mjuka infrastrukturen, framför allt kring interoperabilitet och sömlöst utbyte av data mellan olika huvudmän. Tillgången till en god infrastruktur över hela Sörmland, stad som landsbygd, är därför en grundförutsättning för att kunna genomföra den digitala omställningen av socialtjänst, vård och omsorg.

## INNOVATION

Sörmlands län ska ha bästa möjliga förutsättningar för att utveckla, sprida och använda digitala tjänster, processer och välfärdsteknik inom socialtjänst och vård och omsorg utifrån invånarnas behov samt medarbetarnas innovationskraft.

Innovativa organisationer är en viktig faktor för att den digitala omställningen ska kunna tillgodose invånarnas behov. Den tekniska innovationen har kommit långt men minst lika viktigt för omställningen av socialtjänst, vård och omsorg är ett innovativt förhållningssätt till att utföra välfärdsuppdraget. För en framgångsrik omställning av tjänsteutbud och de bakomliggande arbetsprocesserna behövs en organisationskultur som präglas mer av ett innovativt än ett reaktivt förhållningssätt till förändring. Den nationella digitaliseringsstrategin för Vision e-hälsa 2025 pekar, liksom även Digitaliseringsrådet, på den digitala innovationens betydelse för att förändra system, organisationer och processer.



## KOMPETENS

Huvudmännen i Sörmlands län ska gemensamt arbeta för en kontinuerlig kompetensutveckling för alla medarbetare på alla nivåer genom ett medvetet och kontinuerligt arbete med förändringsledning. Den digitala kompetensen utgår från medarbetarnas behov och fokuserar framför allt på hur socialtjänst, vård och omsorg kan arbeta på nya och mer effektiva sätt med stöd av digitalisering och välfärdsteknik. Även invånarnas kompetensutveckling ska stöttas i samband med införande av digitala tjänster och produkter.

Behovet av att upprätthålla en god baskompetens gällande digitalisering och välfärdsteknik bland personalen inom socialtjänst, vård och omsorg betonas såväl nationellt som regionalt som avgörande för att bibehålla och utveckla såväl hälso- och sjukvården som socialtjänsten. Det gäller inte minst den digitala baskompetensen som utgör en grundförut-



sättning för att den digitala omställningen ska kunna genomföras på ett rättssäkert, ändamålsenligt och kvalitativt sätt samt med utgångspunkt utifrån invånarnas behov.

Behoven och utmaningarna som digitaliseringen ska möta, kräver utöver en god digital baskompetens bland all vård- och omsorgspersonal, också god kompetens från andra områden som exempelvis förändringsledning, verksamhetsutveckling, informationssäkerhet, IT-arkitektur och projektledning. Vid varje införande av nya digitala tjänster och produkter behöver också invånarnas kompetensbehov analyseras och utvecklas. Anpassat stöd till de som ska använda nya digitala lösningar är nödvändigt för att ett införande faktiskt ska bidra till det övergripande målet om ökad delaktighet i och kontroll över den egna hälsan.

## TRYGGHET

Den digitala omställningen av socialtjänst med angränsande hälso- och sjukvård i Sörmlands län ska genomföras så att såväl medarbetare som invånare på ett säkert sätt ska kunna ta del av, ta ansvar för samt känna tillit till de digitala tjänsterna.

Den nationella digitaliseringsstrategin betonar vikten av att det digitala samhället genomsyras av ett demokratiskt synsätt där privata och offentliga aktörer måste agera på ett ansvarsfullt sätt. För att invånare och medarbetare ska känna tillit till den digitala omställningen av socialtjänst, vård och omsorg, krävs säkra digitala system där personlig integritet och informationssäkerhet utgör viktiga delar. Ytterligare förutsättningar för trygghet och tillit är att den digitala omställningen genomförs med robusta, säkra och användbara system.













## ANVÄNDNINGSMOMRÅDEN FÖR STRATEGIN

Den läns gemensamma digitaliseringsstrategin för socialtjänst med angränsande hälso- och sjukvård ska användas som

-  ett styrmedel vid upprättande och uppföljning av en läns gemensam handlingsplan för verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering och välfärdsteknik
-  ett styrmedel för läns gemensam verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering och välfärdsteknik
-  ett styrmedel för ökad samverkan mellan länets huvudmän för att nå en gemensam basnivå och därmed en ökad jämlikhet för länets invånare
-  en vägledning vid framtagandet av lokala digitaliseringsstrategier eller handlingsplaner inom verksamheterna hos huvudmännen i Sörmland
-  en vägledning för digitaliseringsarbetet i samband med verksamhetsutveckling genom att peka ut de fokusområden och mål som gäller för den digitala omställningen
-  en vägledning för nya initiativ i digitaliseringsarbetet, såväl vad gäller enskilda projekt som för läns gemensam verksamhetsutveckling.

